

Transformatie Hoogspecialistische Jeugdhulp

Voorgestelde wijzigingen in de overeenkomst en de inkoopdocumenten

Marktconsultatie, 10 november 2026

We hebben de aanbesteding stopgezet om vier onderwerpen eerst met de markt te bespreken

De RIGG publiceerde in januari 2026 de inkoopdocumenten voor de aanbesteding Transformatie Hoogspecialistische Jeugdhulp. Halverwege 2026 heeft zij die aanbesteding tijdelijk gepauzeerd.

Na de start kwamen vragen en zorgen naar voren over:

- de bekostiging;
- de verdeling van financiële risico's;
- het activeren van nieuwe onderdelen van de opdracht;
- de ruimte voor samenwerking binnen het consortium.

Daarom herzien we deze onderwerpen en willen we deze eerst bespreken met jeugdhulpaanbieders voor we verder gaan met de aanbesteding.

WAT WE IN DEZE BIJEENKOMST TOETSEN

Zijn de voorgestelde aanpassingen realistisch, duidelijk en uitvoerbaar?

VOORSTEL 1

Het plan van aanpak waarop we gunnen, blijft het uitgangspunt voor de hele looptijd

Nieuwe paragraaf 2.1.5

- Het plan van aanpak uit de inschrijving voor implementatie van de opdracht gaat als bijlage deel uitmaken van de overeenkomst.
- Latere implementatieplannen bouwen daarop voort: ze vullen het primaire plan van aanpak aan en staan niet los.
- Het consortium mag de gekozen aanpak verder uitwerken en aanvullen. Een wezenlijk andere aanpak vraagt een formele wijziging van de overeenkomst (daarin is ook voorzien).

WAT DIT OPLOST

Zo voorkomen we dat gaandeweg een andere opdracht ontstaat dan waarop jeugdhulpaanbieders hebben ingeschreven en waarop is beoordeeld.

Een latere aanvulling kan daardoor ook zelf geen wezenlijke wijziging van de opdracht worden (artikel 2.163g Aanbestedingswet 2012).

Voor wezenlijke wijzigingen is voorzien in een herzieningsclausule (zie hierna).

VOORSTEL 2

Het geld volgt de jeugdige: bij instroom in HSJ gaat het financiering mee naar het consortium

Deelopdracht 6.5 onder paragraaf 2.1.5

- Geeft de gedragswetenschapper van het consortium het bindend advies dat een jeugdige ook een HSJ-voorziening nodig heeft, dan draagt het consortium vanaf dat moment de zorgregie, ook als de huidige jeugdhulpaanbieder de hulp blijft leveren.
- Levert het consortium zelf andere voorzieningen dan HSJ-voorzieningen, dan levert het deze via de bestaande contracten en subsidies. Dit geldt ook voor andere jeugdhulpaanbieders buiten het consortium.

WAAROM WE DIT DOEN

Jeugdigen en gezinnen met complexe hulpvragen komen niet klem te zitten tussen organisaties, budgetten of verantwoordelijkheden.

De partij die de uitvoering en de regie draagt, beschikt ook over het budget dat daarbij hoort.

VOORSTEL 3

We stellen de prijzen vooraf vast in een prijslijst op basis van kostprijsonderzoek

Paragraaf 2.4.2 (Berekening taakgerichte budget)

- De opdrachtgever laat voor alle diensten in alle deelopdrachten een kostprijsonderzoek uitvoeren en publiceert de uitkomst als prijslijst bij de aanbesteding.
- Elke dienst krijgt een eenheidsprijs met ten minste: personeelskosten inclusief cao-mix, functiemix en inschaling, cliëntgebonden kosten, overhead, een redelijke risico-opslag en een correctie voor productiviteit en declarabiliteit.
- De opdrachtgever indexeert de prijslijst jaarlijks conform de meest actuele bepalingen uit de contractstandaarden jeugdhulp.
- Voegt de opdrachtgever een deelopdracht toe, dan bepaalt zij de waarde met de geldende eenheidsprijs maal het geraamde volume.

WAT DIT OPLOST

Dit was de kern van de klacht tegen de aanbesteding: de oude paragraaf 2.4.2 liet de prijs pas na gunning ontstaan, ook voor de deelopdrachten 6.1 tot en met 6.5 en 9, samen circa 95% van de opdrachtwaarde.

Nu staat de prijs vast voordat gegadigden een verzoek tot deelneming indienen. De herzieningsclausule werkt nog als vangnet voor een individuele casus.

VOORSTEL 4

Een deelopdracht activeren we alleen als prijs, volume en capaciteit vaststaan

Herziene paragraaf 2.4.1

- Drie voorwaarden: een geïndexeerde eenheidsprijs in de prijslijst, een volumeraming op basis van de realisatie over het voorafgaande kalenderjaar en aantoonbare capaciteit bij het consortium.
- De opdrachtgever bespreekt een voorgenomen activering ten minste zes maanden vooraf. Komen partijen binnen drie maanden niet tot overeenstemming, dan besluit de opdrachtgever zelf, mits prijs en volume vaststaan.
- Het consortium levert binnen twee maanden een aanvulling op het plan van aanpak. Levert het die niet, dan geldt de capaciteitseis als vervuld.
- Betwist het consortium de capaciteitstoets, dan beslist een onafhankelijke deskundige bindend, met eenmalig dertig dagen voor een verbeterd implementatieplan.
- Activeert de opdrachtgever niet volgens de fasering, dan vergoedt zij de aantoonbare voorbereidingskosten die het consortium niet elders kan inzetten.

WAT DIT OPLOST

Ook dit was een kernpunt van de klacht: objectieve activeringscriteria, volumebandbreedtes, de financiële gevolgen per activeringsbesluit, besliscriteria en rechtsgevolgen bij uitblijvende activering ontbraken.

Het consortium kan een activering niet onnodig blokkeren. Het draagt daarnaast het investeringsrisico niet alleen.

VOORSTEL 5

We leggen vooraf vast welke risico's het consortium draagt en welke de opdrachtgever

Artikel 2.1.4

- Beïnvloedbaar, voor rekening van het consortium: de levering binnen de afgesproken hulpvormen en capaciteit, de eigen bedrijfsvoering en reguliere onderaannemers, inefficiënties zoals uitblijvende afschaling en een langere behandelduur zonder aantoonbare inzet op uitstroom.
- Niet-beïnvloedbaar, voor rekening van de opdrachtgever: instroom boven de volumeraming, uitzonderlijk complexe en dure individuele voorzieningen, langere zorgduur ondanks tijdige afschaling, vastlopen op wachtlijsten in de keten en een monopoliepositie van cruciale onderaannemers.
- De opdrachtgever draagt de niet-beïnvloedbare risico's voor zover die het jaarbudget met meer dan 2% overschrijden.
- Het consortium onderbouwt de kwalificatie in de kwartaalrapportage. Reageert de opdrachtgever niet binnen dertig dagen, dan erkent zij die kwalificatie. Bij verschil van inzicht volgen bestuurlijk overleg, mediation en daarna de geschillenregeling.

VERHOUDING TOT CLAUSULE 5

Artikel 2.1.4 rekent jaarlijks af over een limitatieve lijst risico's die zich al hebben voorgedaan, met een drempel van 2%.

Clausule 5 van artikel 2.1.3 herijkt het budget vooruitkijkend bij een volumeafwijking van meer dan 10% over zes maanden. De twee mechanismen werken op een ander moment en met een andere functie.

VOORSTEL 6

Beide partijen kunnen een wijziging voorstellen, met objectieve criteria en een grens van 50%

Artikel 2.1.3

- Clausule 1, extern beleid of regelgeving: elke partij kan een verzoek doen als een wijziging de eisen of voorwaarden rechtstreeks onuitvoerbaar, onrechtmatig of aantoonbaar disproportioneel maakt, en meldt dat binnen zestig dagen.
- Clausule 2, inhoud diensten: de opdrachtgever past diensten aan of voegt ze toe als dat de veiligheid, participatie of eigen regie versterkt of een onderbouwd knelpunt oplost. Het consortium krijgt dertig dagen om te reageren.
- Clausule 3, diensten eruit halen: alleen onderbouwd vanuit de doelstellingen van paragraaf 2.1.3 of een wetswijziging, twaalf maanden vooraf, met een vergoeding voor desinvesteringen en een bindend deskundigenoordeel bij geschil.
- Clausule 4, aanvullend kostprijsonderzoek: beide partijen kunnen dit verzoeken en voeren het samen of onafhankelijk uit.
- Clausule 5, nieuw: het consortium kan herziening vragen bij een exogene afwijking van meer dan 10% in instroom, volume of zorgwaarte over zes maanden.

WAT DIT OPLOST

Uit de procedure kwam naar voren dat de vijf oude clausules eenzijdige bevoegdheden van de opdrachtgever waren, met noodzakelijk of wenselijk als voorwaarde. De KMA verklaarde de klacht ongegrond. Wij pakken het punt inhoudelijk op.

Alle clausules blijven binnen artikel 2.163c Aanbestedingswet 2012. De grens van 50% sluit aan bij de artikelen 2.163d en 2.163e.

Het consortium kiest zelf zijn partners, maar wel transparant en navolgbaar

Geschiktheidseis G4 (paragraaf 3.4) en artikel 2.1.5

- G4: bestaat de gegadigde uit een samenwerkingsverband, dan mag elke deelnemer een deelreferentie inbrengen. Samen moeten die de kerncompetenties dekken.
- Voor kerncompetentie 2 tellen we de omvang van de deelreferenties op, bijvoorbeeld twee partnerschappen van vijf gemeenten die samen tien gemeenten vormen.
- De deelnemer die een referentie inbrengt, oefent die kerncompetentie ook echt uit in de uitvoering. De gegadigde vermeldt dat per referentie in bijlage 4.
- Artikel 2.1.5: het consortium organiseert capaciteit naar eigen inzicht, met eigen inzet, werving, overname of het toevoegen van combinanten en onderaannemers.
- Voor die selectie geldt de Aanbestedingswet niet. Het consortium hanteert wel vooraf kenbare, objectieve criteria, geeft belangstellende jeugdhulpaanbieders een gelijke kans en legt de procedure en de keuzes schriftelijk vast.

WAT DIT OPLOST

De verduidelijking over gestapelde deelreferenties stond klaar voor een nota van inlichtingen bij de opgeschorte procedure, maar is nooit gepubliceerd. Nu staat zij in de eis zelf.

De stapeling volgt uit artikel 2.94, derde en vierde lid, Aanbestedingswet 2012. Artikel 2.1.5 voorkomt willekeur bij het toevoegen van partners, terwijl een aanbestedingsplicht daarvoor niet geldt.

VOORSTEL 8

We leggen minimeisen vast voor besluitvorming, vertegenwoordiging en overleg

Artikel 2.3

- Het consortium richt een bestuurlijk niveau in met een vertegenwoordiger per deelnemer, dat besluit over strategie, de verdeling van het taakgerichte budget en de samenstelling van het consortium.
- Het consortium richt een operationeel niveau in met een coördinator of coördinatieteam voor de dagelijkse uitvoering: triage, verklarende analyses, behandelplannen en de coördinatie van aanbieders en onderaannemers. Een gedragswetenschapper of college geeft het bindend advies.
- Een deelnemer of functionaris vertegenwoordigt het consortium naar de opdrachtgever en kan bindende besluiten nemen. Het consortium legt dat schriftelijk vast voor de start en meldt wijzigingen binnen twee weken.
- Opdrachtgever en consortium voeren elk kwartaal bestuurlijk overleg met een vaste agenda, elke maand contractmanagementoverleg, en op verzoek binnen twee weken extra overleg.
- Zwaardere besluiten, zoals activering of herziening, leggen partijen apart van het verslag schriftelijk vast en ondertekenen zij.

WAT DIT OPLOST

Op vraag 282 in de Nota van Inlichtingen luidde het antwoord dat de governance-structuur onderdeel is van de dialoog. Dit artikel maakt die toezegging concreet.

Het artikel regelt ook de interne besluitvorming van het consortium, inclusief een interne geschillenregeling. Het gaat hier om minimeisen: het consortium heeft ruimte om meer te regelen als dat wenselijk of noodzakelijk is.

De procedure wordt eenvoudiger: keuzes vooraf, een verificatiegesprek na de gunning

Paragraaf 5.3

- 1 Aankondiging, met de essentiële elementen al vastgesteld op basis van deze marktconsultatie
- 2 Inschrijving met het plan van aanpak
- 3 Als de RIGG dat nodig acht: een verkorte dialoogronde over de inschrijvingen
- 4 Eventueel aangepaste inschrijving, beoordeeld op K1, K2 en K3
- 5 Gunningsbeslissing en proces-verbaal van opdrachtverlening
- 6 Verificatiegesprek
- 7 Definitieve ondertekening

VERIFICATIEGESPREK

Na de gunningsbeslissing en voor de ondertekening bevestigt de opdrachtgever de financiële toezeggingen en de overige voorwaarden uit het plan van aanpak.

Het gesprek laat de wezenlijke aspecten van de inschrijving onverlet en wijzigt geen onderdeel dat wij op K1, K2 of K3 hebben beoordeeld.

Een aanpassing die daarbuiten valt, legt de opdrachtgever schriftelijk vast als onderdeel van de overeenkomst.